

РИБИЧ срещу АВСТРИЯ

Решение на Европейския съд по правата на човека от 4 декември 1995 г.

Ключови думи: нечовешко отнасяне/ унизително отнасяне/ справедливо отнасяне/ неимуществвени вреди

Европейският съд по правата на човека, заседава, съгласно чл. 43 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи ("Конвенцията") и съответните разпоредби от Правилника на съда, в състав от следните съдии: Председател г-н Р. Рюсдал, членове - г-н Ф. Мачер, г-н Ж. Де Мейер, г-н И. Фойгел, г-н Х.-М. Морения Родригес, Сър Джон Фрийланд, г-н Б. Репик, г-н П. Курис, както и г-н Х. Петцолд като секретар;

(.....)

Съдът предоставя следното решение, което постановява на 21 ноември 1995 г.

ПРОЦЕДУРА:

1. Делото е отнесено до Съда от Европейската Комисия за защита на права на човека (" Комисията ") на 9 септември 1994 г., в законно установения срок от три месеца съгласно чл. 32, параграф 1 и чл. 47 от Конвенцията. Производството се открива по молба на жалбоподателя (по. 18896 / 91) срещу Република Австрия, която молба е депозирана в Комисията съгласно чл. 25 от г-н Роналд Рибич, австрийски гражданин, на 5 август 1991 г.

(...) Петитумът на молбата е насочен към получаване на решение за установяване на (доколкото фактите по делото разкриват) нарушение от страна на отговорната държава на задълженията ѝ по чл. 3 от Конвенцията.

2. - 5. (от параграф 2 до параграф 5 се описва производството пред Съда, и в частност размяната на разкази за това, което си спомнят, както и други твърдения между страните, съставът на Съда, имената на лицата, представляващи страните).

ФАКТИТЕ:

6. Г-н Роналд Рибич е австралийски гражданин, роден през 1958 г., живеещ със съпругата си във Виена.

I. Историята по делото

7. По онова време Отделът за сигурност на Виенската федерална полиция включва три сектора, определени да разследват престъпления с наркотици. Единият от тях, ръководен от главен инспектор Потингер, отговаря за случаите, завършили с фатален край.

8. На 21 май 1988 г., след смъртта на двама души в резултат на употреба на превишена доза хероин, приятелката на единия от

покойниците отива в главното управление, където се помещава секторът на г-н Потингер, за да даде показанията относно това, че нейният приятел ѝ е казал, че възнамерява да получи наркотици от жалбоподателя. Действайки на основата на тази информация няколко от служителите на отдела разпитват жалбоподателя същия ден и претърсват дома му, въпреки че нямат заповед за обиск. Обискът не разкрива нищо. На жалбоподателя и на неговата съпруга им е разрешено да заминат на ваканция в Турция още същия ден.

9. На 22 май 1988 г. единият от покойниците е разпознат като рок певец, който е бил много известен в Австрия. Това довежда до натиск от страна на медиите да се открие извършителя, който е продал хероина, причинил смъртта му. Отделът на г-н Потингер извършва многобройни проверки в периода между 22 и 31 май 1988 г.

10. На последно упоменатата дата друг сектор от Отдела за сигурност, ръководен от главен инспектор Грос и включващ през онзи период полицейските офицери Маркъл, Трънка и Фролиш, получава анонимно телефонно обаждане, обвиняващо г-н Роналд Рибич в продажба на наркотици на един от покойниците. Около 12.30 няколко служители от отдела арестуват жалбоподателя и неговата жена за търговия с наркотици и обискират дом им, въпреки че нямат нито заповед за обиск, нито заповед за арест. По време на обискът те откриват 0,5 гр. хероин.

II. Задържането на жалбоподателя в полицейския участък

11. Г-н Роналд Рибич и неговата съпруга престояват в полицейския участък в главното управление на Виенската федерална полиция от около 12.30 на 31 май 1988 до около 9.30 на 2 юни 1988 г.

12. Възникват две противоположни версии относно това, какво се случва по време на престоя в полицейския участък. Според думите на жалбоподателя офицерите по време на разпита грубо са го обиждали, а след това и многократно са му нанасяли побой с цел да извлекат признание от него. Той е бил удрян с юмруци по главата, бърбреците и дясната ръка, както и ритан в горната част на крака и бърбреците. След като е бил дърпан за косата той е бил повален на земята като главата му се е ударила в пода. Деветдесет процента от нараняванията му са предизвикани от ударите на полицейския офицер Маркъл. Когато го освобождават той има контузии на дясната ръка и едното бедро и страда от сервикален синдром, повръщане, диария и силно главоболие.

Различна е версията, която представя г-н Маркъл в своя доклад от 1 юни 1988, пресъздаващ редица случки, които според самия доклад са станали на 1 юни след около 3.20 часа след обяд, на 2 юни около 8 часа сутринта и на 2 юни около 9.30 сутринта. Според доклада следобед на 1 юни жалбоподателят е взет от полицейското управление и заведен до Акустичния изследователски институт, за да може гласът му да бъде разпознат чрез сравняване с този на човека, извършил анонимното телефонно обаждане във Виенските служби за

спешно реагиране. Когато излиза от полицейската кола и поради това, че е бил с белезици на ръцете си, г-н Роналд Рибич се подхлъзва и неговата дясна ръка се удря в задната част на врата. Г-н Маркъл, който е отворил вратата за него, успява да го хване за лявата ръка, но не е могъл да го предпази от падане. Това става веднага на следващата сутрин, когато след като е бил разпитан, жалбоподателят информира полицията за неговите наранявания, като въпреки всичко отказва да му се окаже медицинска помощ.

13. След като е бил освободен от полицейския участък, жалбоподателят информира няколко членове на семейството си, психолог и журналист, за лошото отношение, от което той впоследствие страда. След като му дават съвет той отива в Медлинската болница следобед на 2 юни, където той е прегледан след 17.35, а на следващия ден посещава и неговия практикуващ лекар. В болничния лист са записани контузии от 2 до 3 см от външната страна на дясната му ръка, а в приложеното неврологично заключение са отбелязани контузии от външната страна и от вътре на дясната ръка. Никакви други наранявания на крайниците не са открити. Рентгенова снимка не показва наличието на счупени кости. Според лекарското заключение жалбоподателят е имал няколко контузии на дясната ръка и симптоми, характеризиращи наличието на сервикален синдром, в резултат на който той страда от повръщане и силно главоболие, и от който има температура 37.5 С. Фотограф снима нараняванията на г-н Роналд Рибич.

III. Наказателното производство, заведено срещу полицейските служители, в Районния съд по наказателни дела, гр. Виена;

4. На 7 юни 1988 г., следвайки една програма по австрийското радио относно методите, използвани от полицаите, когато те са провеждали разпита на г-н и г-жа Рибич, Виенската федерална полиция започва разследване по отношение на въпросните служители и изпраща резултатите на прокуратурата на 25 октомври 1988 г. На 22 ноември жалбоподателят завежда граждански иск за вреди по чл. 47 от Наказателно-процесуалния кодекс.

A. Предварителното следствие

15. На 26 юни 1989 г. съдията от Районния съд по наказателни дела във Виена провежда предварителното следствие и призовава г-н и г-жа Рибич като свидетели, както и полицейските служители Трънка, Грос, Фролиш и Маркъл като обвиняеми. В своя доклад Комисията прави следния анализ на изявленията, които те са направили:

"23. Жалбоподателят заявява, че на 31 май 1988 г. е бил задържан от четирима полицейски офицери, между които Маркъл и Трънка. След изготвянето на снимки и снемането на отпечатъци се провеждат разпити следобед и вечерта. По време на първия разпит присъстват петима полицейски служители, които са го разпитвали последователно. Жалбоподателят също така отбелязва, че полицейските служители, с изключение на полица Фролиш, са пиели

вино. По време на разпита техният началник г-н Грос започва да дърпа неговите мустаци и да обикаля с него стаята, като след това го удря и по лицето. Тъй като все още не си признава, полицейският служител Маркъл започва да го удря. Полицейският служител Фролиш е стоял до касетофона. Той е бил единственият служител, който се е държал коректно. Полицейският служител Маркъл е продължавал да го удря по време на провеждане на разпита. Маркъл е бил този, който го е удрял през по-голяма част от времето, въпреки че докато е лежал на земята другите също са го ритали. На втория ден е присъствало макар и за малко време служебно лице, което също е имало възможност да види, че жалбоподателят е бил бит. Полицейският служител Маркъл дори се е опитвал да провокира жалбоподателя да отвърща на ударите. 90 % от нараняванията са били причинени от Маркъл. Хематомът в горната част на дясната му ръка е бил причинен от юмручните удари на Маркъл. Впоследствие Маркъл продължил да го рита и причинил хематом в долната част на десния или левия крак. Отпечатъкът от обувката му впоследствие е бил забелязан върху панталоните на жалбоподателя. Полицейският офицер Маркъл го е сграбчил за косата и го е захвърлил на пода. След като е бил запитан, жалбоподателят отговаря, че е нямало злополука, когато той е бил отвеждан с кола, за да бъде разпознаван гласа му.

24. Полицейският офицер Трънка твърди, че е работил заедно с полицейските служители Маркъл и Фролиш. Той не може да си спомни дали е присъствал на арестуването на жалбоподателя. Той е ръководел разпита на съпругата на жалбоподателя. Жалбоподателят е бил разпитван в друго помещение, където той понякога е ходел, за да му задава и на него въпроси. Научил е от медиите за претърпените от жалбоподателя телесни повреди. Той самият не нанасял побой върху лицето на жалбоподателя било то с юмруци или с крак, нито пък е видял някой от неговите колеги да прави това. Полицейските служители по време на провеждането на разпитите не са пиели алкохол. Нещо повече, въпреки че са работели усилено, те винаги са ползвали почивка най-малко между полунощ и 7 часа сутринта.

25. Полицейският офицер Грос обяснява, че той е ръководел специализирания работен отдел от 1983 г., в който служителите Маркъл, Фролиш и Трънка работят съответно от две, една и пет години. Той е наблюдавал провеждането и на двата разпита, на жалбоподателя и на неговата съпруга. Не е докосвал жалбоподателя, нито е опъвал мустациите му, въпреки че си спомня, че той е имал особени мустаци. За съответния случай те са работели и в извънработно време, но не е имало някакво особено напрежение. Своевременно той е информиран за това, че жалбоподателят се е съпротивлявал при излизането си от полицейската кола. Полицейският офицер Маркъл или Фролиш са го уведомили за това. Той не е осведомен за наличието на телесни повреди. Инструктирал е своите колеги да подготвят доклад по случая. Не е имало алкохол в помещението, където са се провеждали разпитите.

26. Според полицейския офицер Фролиш, който се е присъединил към работния отдел през април 1988 г., полицейският служител Маркъл е

провеждал разпитите на жалбоподателя в присъствието винаги на двама или трима колеги. След като е запитан, той потвърждава, че служебно лице, а именно началник, е присъствал макар и за кратко време на един от разпитите. Алкохол не се е консумирал по време на разпитите. Те са работели и в извънработно време, но не е имало никакво особено напрежение. Фролиш, твърдейки че е присъствал през по-голяма част от времето на провеждане на разпитите, отрича жалбоподателя да е бил физически малтретиран. Фролиш продължава, че на 1 юни 1988 г., заедно с полицейския офицер Маркъл, са завели жалбоподателя да разпознаят гласа му. Фролиш е карал кората, а Маркъл е бил отзад заедно с жалбоподателя, чиито ръце били поставени отпред пред тялото му с белезници. Жалбоподателят вероятно е излязъл през задната лява врата. Фролиш отбелязва, че не е видял жалбоподателя да се е съпротивлявал, но е чул нещо подобно. Когато се е обърнал, видял че Маркъл все още е държал жалбоподателя. Жалбоподателят заявил, че не е бил наранен. На следващия ден жалбоподателят е отбелязал натъртването в горната част на ръката си. Единият от тях е информирал полицейския служител Грос за контузията и той ги е посъветвал да изготвят доклад по случая.

27. Полицейският офицер Маркъл в обясненията си твърди, че той се е присъединил към работния отдел на полицейския офицер Грос през май 1988 г. По това време той е разпитвал жалбоподателя, но със сигурност не е провеждал разпитите сам. С оглед да избегне неоснователни твърдения, той уточнява, че и други колеги са присъствали през по-голяма част от времето на провеждане на разпитите. Маркъл отрича да е упражнявал насилие върху жалбоподателя и предполага, че жалбоподателят и неговата съпруга, поради неизвестни причини, търсят начин да си отмъстят. Маркъл отбелязва, че в самото начало жалбоподателят е отричал да е бил замесен във въпросните престъпления; обаче, на един по-късен етап от провеждане на разпитите, той е направил явен намек, че се идентифицира с действителния обвиняем. По отношение на твърдяните от жалбоподателя телесни повреди, Маркъл потвърждава обясненото в своя доклад от 1 юни 1988 г. По време на пътуването той е стоял до жалбоподателя, който е стоял отзад и чиито ръце били отпред пред тялото му в белезници. Маркъл твърди, че той е отворил вратата на жалбоподателя от външната страна. Жалбоподателят се е съпротивлявал докато е слизал от задната врата и е паднал, удряйки своята дясна ръка в решетката. Единственото нещо, което Маркъл е могъл да направи е да го предпази от падане. Жалбоподателят е казал, че се чувства добре. Само на следващия ден той е отбелязал, че има контузия в горната част на дясната си ръка. Маркъл не може да си спомни никакви други наранявания или отпечатък от обувка върху панталоните на жалбоподателя. Маркъл пояснява, че той е написал доклада, касаещ инцидента на 2 юни, като е поставил датата на момента на събитието. Маркъл по-нататък потвърждава, че началник, вероятно в качеството си на служебно лице, е присъствал за кратко време на един от разпитите. Маркъл също така посочва, че обикновено работи от 60 до 70 часа наднормено за месец; за съответния случай съответно са били от 80 до 90 часа. Нещо повече,

той твърди, че те никога не консумират какъвто и да било алкохол по време на работа.”

В. Съдебният процес

16. На 13 октомври 1989 г. започва процесът срещу полицейските офицери Трънка, Грос и Маркъл по обвинения в насилие, причинило телесна повреда. Делото се гледа в състав от един единствен съдия във Виенския районен съд по наказателни дела.

По време на процеса съдията е разпитал обвиняемите и няколко свидетели, а именно г-н и г-жа Рибич, полицейските офицери Фролиш, г-н Прецнер, началникът на трите сектора на отдела за сигурност на Виенската федерална полиция, и всички онези, които са видели нараняванията на жалбоподателя или са били уведомени от него за малтретирането, на което е бил подложен. Сред разпитаните били д-р Шейдълбауер, личния му домашен лекар, д-р Трип, психолог, г-н Бухахер, журналист и г-н Лехнер, фотограф.

В своя доклад Комисията дава следната оценка на техните твърдения:

“30. Полицейският служител Маркъл поддържа своите първоначални твърдения. Те са подобни на онези, дадени по време на предварителния разпит. Той отрича употребата на насилие срещу жалбоподателя, обяснявайки контузиите със случая с падането, станало на паркинга на Института за акустични изследвания.”

31. (Полицейският офицер Трънка направи същите изявления, каквито той е дал по време на предварителния разпит.)

32. (Твърденията на полицейския служител Грос са подобни на онези, които той е дал по време на предварителния разпит.) Що се отнася до телесната повреда на жалбоподателя, той си спомня, че или полицейския офицер Маркъл, или полицейския служител Фролиш са го информирали за инцидента, случил се по време на охраняваното посещение. Той им е указал да изготвят доклад. След като е подробно разпитан във връзка с твърденията на жалбоподателя, Грос смята, че би било крайно невъзможно да дърпаш някого за мустаците без да останат наранявания по неговото лице.

33. Жалбоподателят, изслушан като свидетел, твърди, че след като е бил арестуван през късната сутрин, той за първи път е бил разпитан през късния следобед от полицейските офицери Маркъл и Фролиш като предимно са разговаряли за неговото алиби. Било е употребено насилие, Грос го е дърпал за мустаците и той леко се е ударил по главата. Следобеда на следващия ден той отново е бил разпитван и тъй като е отказал да каже, че е дал наркотици на двете лица, които впоследствие починали, върху него е упражнявана сила на всеки половин час. Докато е лежал на земята е бил ритан, но не е могъл да види кои точно лица са правили това. Полицейският офицер Маркъл го е удрял в горната част на ръката, а също така го е ритал. По време на един от разпитите е присъствало служебно лице, което не се е опитало да спре нанасянето на побоя. Полицейски

служители от друга група също са присъствали; имало е непрекъснати промени. Запитан за пътуването до Института за изследване на гласа му жалбоподателят отказва да се е съпротивлявал докато е излизал от колата. Той също така потвърждава, че полицейският офицер Фролиш не го е наранявал.

34. Жалбоподателят продължава твърденията си с това, че той е бил освободен на 2 юни 1988 по същото време когато и неговата съпруг; те отишли в къщи, където той там е срещнал с неговия брат и психолога д-р Трип, с който се е запознал. Впоследствие жалбоподателят забелязал, че отпечатъкът от крак на неговия панталон е съпроводен и от натъртване. След като е взел душ и си е сменил дрехите, той се е срещнал с журналиста Бухахер. След това е отишъл в болницата. Два пръста от неговата дясна ръка са били сковани. На следващия ден той е имал схванат врат и е повръщал. Жалбоподателят твърдял, че не е ял от два дни и че е имал нервен стомах. По-нататък той казва, че е имал здравословни проблеми, дължащи се на факта, че Маркъл го е издърпал за косата от стола на земята.

35. Съпругата на жалбоподателя твърди, че тя е била разпитвана от полицейския офицер Трънка, впоследствие подложена на кръстосан разпит от четири лица, а по-късно от полицейските офицери Маркъл и Фролиш. Тя е била освободена по същото време, когато и нейния съпруг, който веднага ѝ казал, че бил удрян и бит, и дърпан за мустаците и косата. Тя е видяла нараняванията, споменати ѝ от него, а също и отпечатка от обувка върху неговите панталони. Нейният съпруг ѝ е казал, че полицейският офицер Маркъл е причинил телесните повреди. Той се оплакал от болка във врата, главоболие, а по-късно и от изтръпване на неговата дясна ръка.

36. Полицейският служител Фролиш е следващият, който е разпитан като свидетел. Той твърди, че след като случаят е бил прехвърлен на техния сектор. Поради съществуващото съперничество между отделите, информация от този вид не би могло да бъде разпространена. При арестуване си жалбоподателят е заявил, че ще причинява трудности. Въпреки това, по време на разпитите той е бил твърде спокоен. Фролиш отрича да е видял жалбоподателят да е бил удрян. Що се отнася да охраняваното пътуване, Фролиш отбелязва, че той е паркирал полицейската кола твърде близо до една друга кола. Полицейският служител Маркъл е отворил вратата на жалбоподателя. Съгласно твърденията на Фролиш, имало е някакъв шум и обръщайки се да разбере какво става, той е видял, че Маркъл е държал жалбоподателя. Фролиш потвърждава, че полицейският офицер Грос ги е посъветвал да изготвят доклад по случая.

37. Лекарят на жалбоподателя, д-р Шейдълбауер, потвърждава, че той го е прегледал съблечен. Открил е няколко хематома, най-големият от които е бил в горната част на неговата дясна ръка. Д-р Шейдълбауер е имал впечатлението, че жалбоподателят или се е ударил в нещо или е бил ударен. Той изключи възможността удар от рамката на вратата да може да причини такива хематоми. Жалбоподателят не е споменавал да е бил удрян от полицаи.

Лекарят не е установил наранявания по краката, но е имало други контузии и жалбоподателят се е оплаквал от гадене и главоболие. Жалбоподателят не е имал сътресение, но като последица от сервикалния (свързан с шийните прешлени) синдром, било е невъзможно да движи главата си. След като е бил запитан, д-р Шейдълбауер отговаря, че сервикалният синдром може да бъде причинен по няколко начина, измежду които простуда или от неколкократни дърпания за косата. Въпреки всичко причината не може да бъде обективно установена.

38. Психологът Трип, който е видял жалбоподателя след неговото освобождаване, потвърждава, че той му е разказал за неговото арестуване и задържане, и че е бил бит и малтретиран от полицаите, и по-специално от един полицейски офицер. Трип по-нататък казва, че не е установявал наличието на наранявания. Той също така твърди, че дори и за момент не е имал впечатлението, че жалбоподателят си измисля разказаната от него история.
39. Съдът на следващо място е разпитал г-н Прецнер, началник на отдела, включващ трите работни сектора, на Виенските федерални полицейски власти, чието задължение е да отговаря за случаите на натравяне с опиуми от различно естество. Г-н Прецнер първоначално дава обяснения относно организацията и разпределението на работата между секторите, като в тази насока отрече да има съперничество помежду им. Освен това той твърди, че е присъствал на разпита на жалбоподателя от полицейските офицери Маркъл и Фролиш за около десет минути. Г-н Прецнер си спомня, че е информирал жалбоподателя, че едно признание би довело пред съда до издаване на по-снизходителна присъда. В противовес на твърденията на жалбоподателя, г-н Прецнер отрича той да е бил тормозен или малтретиран; дори обратното, атмосферата била приятелска.
40. Етървата на жалбоподателя, г-жа Хоке описва случилото се след като самият той и жена му са били освободени от ареста. Г-жа Хоке особено подчертава, че е видяла контузия в горната част на дясната ръка на жалбоподателя и че той ѝ е казал, че е бил дърпан за косата, захвърлян на земята, удрян, и че двама или трима от полицейските служители са присъствали през по-голяма част от времето, измежду които най-жесток бил полицейският офицер Маркъл. Тя не си спомня да е видяла отпечатък от обувка върху панталоните на жалбоподателя.
41. (Братът на жалбоподателя) Г-н И. Рибич твърди, че когато са се срещнали в апартамента на жалбоподателя, той му е казал, че по време на задържането си е бил подложен на физическо насилие, а именно че е бил удрян, ритан и дърпан за косата на земята. Г-н И. Рибич е видял няколко контузии по тялото на жалбоподателя, както и отпечатъкът от обувка върху панталоните му. Споделено му било от жалбоподателя също така, че той имал проблеми със стомаха и че е повръщал.

42. Етървата на жалбоподателя, г-жа Хоке, както и неговият брат, г- н И. Рибич, били впоследствие запитани за това, дали жалбоподателят е споменал за злополуката по време на охраняваното пътуване. Г-жа Хоке твърди, че жалбоподателят е споменал, че един от полицейските офицери му е казал, че това е била причината за неговите наранявания. Г- н И. Рибич не е чул нищо за това.
43. Репортерът Бухахер е бил информиран от етървата на жалбоподателя, г-жа Хоке, относно твърденията на жалбоподателя за извършеното малтретиране по време на престоя му в полицията. Във връзка с това Бухахер си урежда по телефона среща с жалбоподателя. Репортерът е видял няколко наранявания, хематоми на дясната ръка на жалбоподателя, най-големия от които бил от външната страна, както и един или два по-малки от вътрешната страна. Бухахер ги е фотографирал на следващия ден за целите на разказ в списание. След като е запитан Бухахер отбелязва, че жалбоподателят му е разказал, че неговия глас е бил разпознаван, но не и че е паднал извън полицейската кола.
44. Бухахер след това е започнал да чете от записките, които той е бил направил по време на разговора с жалбоподателя, съгласно които той тогава е направил следната преценка: отговорникът на групата го е дърпал за брадата и го е удрял по главата с ръката си; по време на първия разпит той е бил обиждан, но не е бил удрян. След провеждането на охраняваното посещение на Института за акустични изследвания полицейските офицери са го блъскали за краката и ръцете и са му нанасяли побой в продължение на 20 минути. Имало е бутилки от вино в помещението и полицейските офицери са миришели на алкохол. Полицейският офицер Фролиш се е държал коректно и не го е удрял за разлика от полицейския служител Маркъл. Те са смятали също така да поставят децата му в специален дом за деца. Само по време на последния разпит, сутринта преди да го освободят, всички полицейски офицери, включително и Маркъл, се държали приятелски и учтиво.
45. Бухахер също така отбелязва, че е видял отпечатъка от обувка върху панталоните на жалбоподател, които изглежда са били влачени по земята. Бухахер е заявил, че той е убеден, че отпечатъкът има връзка с хематома под коляното на крака на жалбоподателя. След като е запитан Бухахер е казал, че той не е имал впечатлението жалбоподателят да е преигравал.
46. Фотографът Лехнер, колега на журналиста Бухахер, потвърдил, че той е заснел нараняванията, претърпени от жалбоподателя, а именно жестоките контузии в горната част на дясна му ръка. Той също така си спомня и нараняванията по краката на жалбоподателя. Той не е направил снимки на по-малките контузии, тъй като те нямало да се проявят."

С. ПРИСЪДАТА

17. В края на процеса Районният наказателен съд намира полицейският офицер Маркъл виновен за нанасяне на побой, причинил телесна повреда, по смисъла на чл. 83, ал. 1 от Наказателния кодекс, и го осъжда на два месеца лишаване от свобода, ефективно, и три години условно. Съдът също така го задължава да заплати сумата от 1 000 австрийски шилинга (ATS). Другите двама полицейски офицери, г-н Трънка и г-н Грос, са оправдани. В своята присъда от 13 октомври 1989 год. съдът прави кратка равностметка на наказателното разследване, отнасящо се до натиска, на който са били подложени служителите от отдела на г-н Грос, за да открият виновното лице, и многото извънработни часове, през които е следвало да работят във връзка с това. След това се описва малтретирането, понесено от жалбоподателя по време на престоя му в полицейския участък, изключвайки възможността неговите наранявания да са били причинени случайно. Съдът основава своята присъда на свидетелските показания, дадени от г-н Роналд Рибич, който е направил отлично впечатление на свидетелската скамейка, както и дадените от другите свидетели, особено тези, дадени от журналиста, който е видял жалбоподателя в деня, в който е бил освободен от полицията и във връзка с това направил бележки. Съдът продължава така :

“В свое обобщение съдът отбелязва, че нараняванията, претърпени от г-н Роналд Рибич, са били видени от няколко лица, които по никакъв начин не са били въввлечени в събитията, по повод на които се води делото. (.....) Претенцията за претърпян сервикален синдром е достоверна имайки предвид описанието как той се е появил, а именно чрез жестоко дърпане на главата назад за косата. Факт, признат от съда, е, че не е възможно да се докаже съществуването на сервикален синдром чрез обективни средства, дори и чрез използването на X-rays. Консултирането с медицинско вещо лице за тази цел просто би довело само до забавяне на съдебното производство. Хематом, голям колкото яйце, много други наранявания и наличието на сервикален синдром съставляват телесна повреда. Това не е въпрос, който може да се преценява от експерт; това е въпрос на преценка от съда, който има задължението да определи има ли наличие на телесна повреда съгласно прецедентното право.

Не само свидетелските показания, които са били чути, са допринесли за изграденото от съда доверие на Роналд Рибич, а и неговата отлична памет по отношение на замесените лица. В тази връзка съдът взема предвид и проведеното на 26 юни 1989 година разпознаване, извършено почти цяла година след събитията (.....). По време на това разпознаване, в което участват общо девет души, Роналд Рибич не се е поколебал и за момент при посочването на онези лица, които са били провеждали полицейските разпити, и особено обвиняемия Маркъл.

Това, което се противопоставя на тези свидетелски показания е защитата, изложена от обвиняемия, която може да бъде описана като неубедителна. (.....) Като оставим настрана факта, че служител от отдела за сигурност няма право да упражнява насилие върху някого с оглед да го принуди да направи признание просто защото той не е служебно назначен, това което заслужава да се отбележи е явно неориентираното отношение на обвиняемия по отношение на неговите законови задължения. В усилията си да обрисова свидетеля

Роналд Рибич като отблъскващ индивид, той заявява по време на процеса, че двете анонимни лица, които са се обаждали по телефона, са били Вилхелм Пушъл и Урсула Хенеман. Междуременно от тях той е научил, както твърди, че "Роналд Рибич е бил отблъскващ човек, който е продавал прах за пране на най-бедните от бедните, на пристрастените към наркотика" (.....) Когато съдът го запитва дали той е уведомил за тези неща, той е бил принуден да признае, че не го е направил. Впоследствие той е продължил да се заплита все повече и повече в противоречия, отнасящи се до показанията, дадени от тези два свидетеля. (.....).

Що се отнася до молбата да се назначи съдебен лекар с оглед да установи, дали нараняванията и хематомите биха могли да са причинени и от удар в ръба на вратата на колата, както и дали останалите натъртвания от вътрешната страна в горната част на дясната ръка са се получили в резултат на сграбчване, съдът отбелязва следното: (съдът се позовава на твърденията на Маркъл по повод падането на жалбоподателя. Впоследствие като взема предвид показанията на Фролиш отнасящи се до обстоятелствата, свързани с условията за паркиране, а и като се има предвид и размера на жалбоподателя, съдът заключава, че лицето не е могло да падне). Освен това свидетелят Шейдълбауер, който е общ лекар, е дал своето становище като вещо лице, че едновременно е видно и лесно разбираемо, че не е единствено голямото натъртване в горната част на дясната ръка. Той продължил като обърнал внимание на обстоятелството, че на съда му е известно от многото предишни дела, че когато човек пада върху остър ръб, той обикновено разранява кожата си или получава драскотина, за разлика от случаите, когато е ударен или е паднал върху нещо, което не е с остър ръб, било то това нещо с голяма повърхност или юмрук, то тогава не се засяга кожата повърхностно, а меката тъкан под кожата. (.....). Аналогично, сервикален синдром би могъл да бъде резултат от яростно разклащане на главата на г-н Роналд Рибич.

Тъй като по закон откъм обективни и субективни елементи съставът на престъплението е осъществен, то следователно Маркъл е признат за виновен в извършване на престъпление за упражнено физическо насилие, вследствие на което е причинена телесна повреда, съгласно чл. 83, ал. 1 от Наказателния кодекс. Съставът на чл. 42 от Наказателния кодекс не се счита осъществен, докато не се докаже, че съответното поведение не би могло да се квалифицира като незначително престъпление. Маркъл не е съумял да се предпази от извършване на действията, предмет на делото, въпреки че би трябвало да е знаел, че подобно производство (където нещата дори са били и по-сериозни) вече е било образувано срещу един от неговите началници, а именно г-н Грос.

При изготвяне на присъдата, съдът се натъква на факта, че обвиняемият няма предишни осъждания, което представлява смекчаващо вината обстоятелство. От друга страна, особено грубото му поведение съставлява утежняващо вината обстоятелство. При възможен максимум от девет месеца, наложената присъда от два месеца е обусловена с оглед личността на престъпника и степента на виновност. Като се има предвид, че в общ план все повече и повече се увеличава броя на повдигнатите обвинения срещу грубите полицаи

от Отдела за сигурност, то налагането на глоба няма да бъде достатъчно.

Като се има предвид продължителността на срока на изтърпяване на наложеното с присъда наказание, би следвало да се предположи, че страхът от неговото ефективно изпълнение ще окаже в достатъчна степен влияние при понататъшно въздържане от престъпно поведение на Маркъл и останалите полицейски офицери. Поради тази причина съдът е могъл да наложи прекъсване на условното наказание.

IV. ЖАЛБАТА НА ПОЛИЦЕЙСКИЯ ОФИЦЕР МАРКЪЛ ПРЕД ВИЕНСКИЯ ОКРЪЖЕН СЪД ПО НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА.

18. Г-н Маркъл обжалва присъдата пред Виенския окръжен съд по наказателни дела.

A. Мнението на вещото лице

19. С неокончателно решение съдът нарежда на 2 март 1990 г. да се изготви експертно мнение от Института за съдебна медицина, относно вероятността да има причинно-следствена връзка между нараняванията на г-н Роналд Рибич и твърдяната çëïïëóèà , ñòàíà ла по време на охраняваното пътуване, както и относно достоверността на твърденията на жалбоподателя, касаещи понесеното от него малтретиране.

20. След провеждането на кръстосан разпит едновременно на г-н Роналд Рибич и г-н Маркъл, и след осъществяването на следствен експеримент, който възпроизвежда твърдяното удряне в задната врата на полицейската кола, вещото лице от Института за съдебна медицина обобща своите заключения както следва:

” Съгласно медицинско свидетелство, издадено от Медлинската болницата, Роналд Рибич е имал група от натъртвания от външната страна в горната част на дясната си ръка, покриващи площ от 2 до 3 см. Освен това неврологичният преглед дава описание на увреждания от вътрешната страна на дясната ръка. Следователно единствените наранявания, установени от лекари са натъртванията от външната и вътрешната страна в горната част на дясната ръка, описани по-горе. Тези увреждания би следвало да се считат за незначителни, както и да се смята, че са резултат от тъп удар по съответните части на тялото. Те биха могли да предизвикат не повече от двадесет и четири часово неразположение и непригодност за работа.

Дали е имало и други наранявания в областта на подмишничната ямка, както и в областта под дясното коляно трябва да се предостави на съдийската преценка на доказателствата, тъй като няма медицински прегледи, които да послужат за основа за формиране на мнение по този въпрос. Решаващ фактор в случая е достоверността на свидетелските показания.

Общият лекар д-р Фриц Шейдълбауер диагностицира наличието на сервикален синдром и обърна внимание на повръщането, главоболието и повишената телесна температура. Неврологичният преглед, проведен в Медлинската болница, не е разкрил никакво доказателство за увреждане на главата, нито разместване на шиен прешлен. Тези

симптоми биха могли да се считат в случая като неспецифични оплаквания, причинени например от някаква обща инфекция (Роналд Рибич твърди, че е страдал от диария). От друга страна, съгласно гледната точка на съдебната медицина, не може да се докаже наличието на връзка с каквато и да е травма, която е била претърпяна.

Резултатите от опита, проведен с колата - не съществува голяма разлика с V4V Golf - показват, че нараняванията от външната страна в горната част на дясната ръка ñà грубо причиненè дотолкова, доколкото на самото място на удара има контузия, описана в медицинското свидетелство и е ясно видимà от снимката. От медицинска гледна точка тези наранявания би следвало да се опишат като неспецифични, което подкрепя заключението, че тази част от тялото е грубо ударена от тъп "инструмент" без да може да се прецени от характера на нараняването какъв точно е бил е този инструмент. Следователно не е изключена възможността телесната повреда да е причинена от удар и във вратата на колата.

Дори и някой да настоява на предположението, че нараняванията, описани от свидетелите, съществуват, като цяло общата диагноза ги описва като неспецифични, от което следва, че не би могло от медицинска гледна точка да се извлече безспорното заключение, че е упражнено малтретиране, въпреки че не могат да се отрекат следите от удари в горната част на ръката, както и в областта на коляното. Въпреки това, сериозно малтретиране, продължило няколко часа, в никакъв случай не би могло да се докаже от общия вид на нараняванията.

Въпреки всичко, версията поддържана от Маркъл , а именно, че Роналд Рибич се е ударил във вратата на колата в резултат на падане, би могла да обясни само едно от няколкото въпросни наранявания.

В. УСТНИТЕ ПРЕНИЯ

По време на устните прения на 14 септември 1990 год. ñе изслушва доклада на вещото лице, както и становището на "полицейския център за задържане" по повод на това, че лекарят на затвора е видял г-н Роналд Рибич в 8 часа сутринта на 1 юни 1988 год. è е дал своята констатация, че лицето е във физическа пригодност да бъде задържано. След това съдът изслушва полицейския офицер Маркъл, г-н Роналд Рибич и вещото лице от Института по съдебна медицина. В своя доклад Комисията дава следната оценка на изявленията на г-н Маркъл и на жалбоподателя:

"60. Полицейският офицер Маркъл отново е запитан по обвиненията срещу него, отправени едновременно от жалбоподателя и от неговата съпруга. Маркъл изрази своето виждане, че съпругата на жалбоподателя страда от самия факт на своето задържане, и че заедно със своя съпруг са решили именно срещу него да отправят своите обвинения. Маркъл припомня, че при своето арестуване жалбоподателят е заплашил, че ще причинява затруднения. На един по-късен етап, когато неговият началник Прецнер е присъствал, е настъпила както обикновено много по-спокойна атмосфера. По време на разпита на 2 юни 1988 год., жалбоподателят му е показал нараняванията в горната част на дясната си ръка, но не е пожелал

да се прегледа при лекар. Маркъл също така повтаря своята версия за случилото се по време на ескортирането на жалбоподателя.

Жалбоподателят е запитан за неговата професионална квалификация, както и за неговия професионален опит (заемани минали длъжности), за неговото финансово състояние и дали е сключвал договори за търговия с наркотици. Запитан за твърдяното ескалиране по време на разпита, жалбоподателят изказва своето мнение, че полицейските служители са искали на всяка цена да получат признание. По повод на първия разпит, проведен на 31 май 1988 год., той твърди, че полицейският офицер Грос не е харесал един от отговорите му, в резултат на което го е издърпал за мустаците от стола, а по-късно го е блъснал на земята. По това време полицейският офицер Маркъл вече си е позволявал да го удря, но не по лицето, като след нанасянето на побоя той се е опитал да отстрани отпечатъците колкото е възможно. В по-нататъшните си показания жалбоподателят твърди, че не е претърпял какъвто и да е инцидент по време на охраняваното пътуване, който да му е причинил някакво нараняване. Също така той обърна внимание на факта, че е бил превозван с кола с две врати, а при провеждането на експеримента, с който са възобновили ситуацията, е използвана кола с четири врати. Впоследствие жалбоподателят подробно е разпитан за извършеното малтретиране, на което според твърденията му е бил подложен. Жалбоподателят е потвърдил по-ранните си показания, че предимно Маркъл го е удрял и ритал, както и дърпал за косата, като също така отбелязва, че когато е лежал на земята той е имал усещането, че е ритан от повече хора. Попитан за верността на твърденията по повод на отпечатъка от обувка, жалбоподателят настойчиво отговаря, че е имал хематом на крака в областта на коляното, който е свързан с отпечатъка от обувка върху неговите панталони. Той не може обаче със сигурност да каже, че именно Маркъл го е ритнал и причинил именно този хематом. Жалбоподателят също така отбелязва, че е избрал адвокат да го представлява в това дело, едва когато е събрал информация. Журналистът от обществените медии съответно е присъствал в клуба, където той е разказал на приятели за случилото се.

С. СЪДЕБНОТО РЕШЕНИЕ

В края на процеса Окръжният съд по наказателни дела отхвърля присъдата на Районния съд от 13 октомври 1989 год. и оправдава г-н Маркъл. Съгласно чл. 366, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс той препоръчва на жалбоподателя да се обърне към гражданските съдилища, където да предяви своя иск за щети. В своето съдебно решение от 14 септември 1990 год. съдът излага своите основания както следва:

“Писмената жалба на адвокатската защита срещу осъждането и неговите устни пледоарии по време на пренията на 2 март 1990 год. водят до съсредоточаване на вниманието върху въпроса дали в контекста на свидетелските показания, уличаващи обвиняемия в извършване на престъпление, се осигурява достатъчна степен на достоверност, за да се поддържа едно решение за наличие на вина като се вземе предвид и това, че гражданската страна Роналд Рибич

е бил въвличан от време на време и в известна степен в свързани с наркотици афери.

Що се отнася до предоставените на съда свидетелски показания положението е следното: доколкото това е вярно, че твърденията, направени от всички свидетели, уведомени от гражданската страна Роналд Рибич, съвпадат напълно с неговата собствена версия за случилото се, който винаги е една и съща, обективната точност на тази версия се крепи единствено на свидетелските показания, дадени от Роналд Рибич. Освен това, както първоинстанционният съд, така и апелативният съд, нямат съмнение по отношение на субективната точност на твърденията на свидетелите д-р Шейдълбауер, д-р Трип, Елизабет Хоке, Роберт Бухахер и Петер Лехнер, и може съгласно чл.473, ал. 2 от Наказателно-процесуалния кодекс да формира своето решение на основата на направените записи на техните показания. Въпреки това, апелативният съд счита за необходимо да провери правдоподобността на показанията на Роналд Рибич, да прецени неговия разказ за случилото се, противопоставяйки го на този на обвиняемия и да допълни свидетелските показания, приведени като доказателство по време на първоинстанционното производство, чрез изискване на вещо мнение от експерт от Института за съдебна медицина. "

По повод правдоподобността на показанията на жалбоподателя, Окръжният съд отбелязва, че на 6 октомври 1988 год. Районният съд по наказателни дела го намира за виновен за извършване на престъпление с наркотици и го осъжда да заплати глоба. Освен това той е бил безработен от няколко години и се е издържал от доходите на неговата съпруга, както и от социални помощи. Тези средства са недостатъчни да покрият неговите разноски като наркоман, който е и баща на две малки деца по това време, нито пък другите му лични разноски. Съдът обобщава версиите за случилото се по време на задържането на жалбоподателя в полицейския участък, дадени от г-н Роналд Рибич от една страна и от г-н Маркъл от другата, като се произнася по следния начин:

" Нито направената от г-н Роналд Рибич преценка, нито свидетелските показания, дадени от неговата съпруга Анита, съхранени във досието, не бяха в състояние да убедят апелативния съд безрезервно, че е имало ситуация, която логично да обяснява, защо полицейските разпити са протекли при извършването на престъпни действия. Освен това разбирайки, че само четирима полицейски офицери са присъствали и са задавали въпроси по време на разпитите, като освен това са били ангажирани за известно време и с разпит на Анита Рибич, както и че полицейските офицери Герхард Трънка и Хелмут Грос, които впоследствие са били оправдани, са били оневинени от самия г-н Роналд Рибич, и че нито Роналд Рибич, нито неговата съпруга Анита са обвинили полицейския офицер Марио Фролиш, който се е отнасял с тях коректно, то апелативният съд счита, че остава напълно открит въпросът, кои биха могли да бъдат другите съучастници на Маркъл и от кой сектор от отдел за сигурност те биха могли да бъдат. Прегледът на доказателствата от първоинстанционния съд по повод на това, че е упражнен обществен натиск за разкриване на престъплението, който е рефлектирал в множеството извънработни часове (...), изгражда убедителната мотивация, че не е необходимо апелативният съд да предприема

подробно разглеждане, тъй като не може да се предположи, че един полицейски офицер, който има достатъчно основания да съзнава повишената бдителност на медиите, ще допусне да бъде въввлечен в престъпни действия по начин, който би противоречал на всякаква логика. Като се има предвид версията на Роналд Рибич за случилото се, очаква се да има голям брой наранявания особено по издадените части на лицето. Също така твърдението на Роналд Рибич, че той е бил удрян по тялото по такъв начин, че "не са останали много отпечатъци, но въпреки това било много болезнено", предполага, че полицейските офицери са вършили своята работа, подчинявайки се на някаква методика, което от своя страна е в противоречие с преценката на Роналд Рибич, съгласно която полицейските офицери в усилията си да го принудят да направи признание, са загубили всякакъв контрол върху своите действия. Тази версия за случилото се не съответства на твърденията на г-н Роналд Рибич, че му е било възможно да разграничава полицейските офицери, които са го разпитвали, от тези, които са го малтретирани, казвайки че Маркъл е участвал едновременно и в двете.

След това Съдът поставя въпроса за нараняванията по тялото на жалбоподателя.

Част от твърденията на Маркъл са по повод на това, че г-н Роналд Рибич е загубил равновесие, когато се е ударил в задната врата на колата и се е свлякъл на земята преди Маркъл да е имал възможност да го хване за неговата лява ръка и да предотврати падането. Съгласно доклада на експертите по съдебна медицина, не е било възможно нараняванията от външната страна на дясната ръка на жалбоподателя да са били причинени от това падане. Освен това общият лекар, когато е запитан от първоинстанционния съд, по повод на това е изразил мнение, че това е твърде невъзможно. Най-накрая вешото лице от Института за съдебна медицина, който бил организиран провеждането на експеримента, с който са възпроизвели случилото се, твърди, че колкото по-силен би бил ударът на г-н Роналд Рибич във вратата на колата, толкова по-вероятно би било това да е причинило нараняванията, но колкото повече това наподобява леко свличане на земята, толкова по-невъзможна би се оказала версията на обвиняемия за случилото се.

Съдът добавя, че само един от свидетелите, а именно журналистът, е отбелязал съществуването на натъртване от вътрешната страна на дясната ръка, което във всеки случай само по себе си не е доказателство за малтретиране. Освен това г-н Маркъл е твърдял в тази връзка, че той не е сигурен, че не е ħãðàá÷ëë г-н Роналд Рибич за дясната му ръка, за да предотврати падането.

Що се отнася до другите симптоми, твърдени от жалбоподателя, а именно наличието на сервикален синдром, изтръпнали пръсти и диария, Съдът отбелязва, че съгласно доклада от Института по съдебна медицина, те биха могли да бъдат причинени от някаква обща инфекция.

Съдът отхвърля молбата на адвоката на жалбоподателя за събирането на други доказателства като например повторно провеждане на разпит на свидетели, преглеждане на записите, направени от австрийското радио, възстановяване с експериментална цел на случилото се чрез използване на Фолксваген Голф с две врати, както и изготвянето на психо-неврологичен доклад. Съдът

също така отхвърля и молбата за преглеждане на пътните книги на отдела за сигурност с цел да се провери дали използваната кола е била с две или с четири врати.

Съдът дава следното заключение:

“ Като има предвид факта, че Роналд Рибич не е бил готов да разкаже за престъплението, и че по време на цялото производство той не е могъл да обясни защо не го е направил, както и че по необясними причини той е направил публично обвинение по австрийското радио, а също и че се е заплитал в противоречия по повод на неговото алиби, което трябвало да се докаже от свидетеля Щранер, Съдът счита, че има достатъчно съмнения по отношение на правдоподобността на показанията на жалбоподателя.

Следователно Апелативният съд не може да достигне до окончателно решение дали да отхвърли показанията на обвиняемия или да приеме безусловно, дори и само в някои части, доказателствата, приведени от гражданската страна Роналд Рибич, които могат сами по себе си да бъдат основания за откриване на наказателно производство за установяване на вина.”

V. ЖАЛБАТА НА РОНАЛД РИБИЧ, ОТПРАВЕНА ДО КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

Г-н Роналд Рибич се обръща с жалба до Конституционния съд, който се произнася с решение на 26 ноември 1990 год. Той счита, че арестуването на жалбоподателя, неговото задържане в полицейския участък, както и извършените обиски на неговия дом са незаконни и нарушават неговото право на свобода на личността и неприкосновеност на неговото жилище. Полицията не е имала нито заповед за арестуване, нито заповед за обиск, и не е имала право да предизвиква риск от незабавна опасност. От това следва, че не е имало правно основание да се задават въпроси, още по-малко да се обижда жалбоподателя от полицаия, както той твърди. Що се отнася до малтретирането, съдът отбелязва, че трите лица са били оправдани от по-низшеинстанционните съдилища и прави следното заключение:

“ В светлината на резултатите от проведените наказателни производства (на които са се представили голям брой доказателства), Конституционният съд счита, че не е в позиция да поддържа твърденията на жалбоподателя и да смята, че малтретирането, заявено в жалбата до този съд, е доказано без съмнение. Накратко казано, производството пред Конституционния съд не може при тези условия да продължава да изяснява релевантните факти, нито впоследствие да изяснява доказателствата за твърдяното нарушение на човешките права. В тази връзка, поради липса на валиден предмет, жалбата се счита за недопустима. ”

ПРОИЗВОДСТВОТО ПРЕД КОМИСИЯТА

Г-н Роналд Рибич се обръща с жалба до Комисията на 5 август 1991 год. Като се позовава на чл. 3 и чл. 6, ал. 3 той претендира, че е бил подложен на нечовешко отношение по време на неговото задържане в полицейския участък и че той не е могъл ефективно да предяви своя иск за вреди в качеството се на граждански ищец в

наказателно производство, и че не е имал ефективно правно средство за защита пред Конституционния съд.

На 25 октомври 1993 год. Комисията обявява за допустима жалбата по чл. 3, а останалата част за недопустима (No 18896/91). В своя доклад от 4 юли 1994 год. (чл.31), тя изразява мнението си, че е имало нарушение на чл. 3 от Конвенцията (...).

ОКОНЧАТЕЛНИ СТАНОВИЩА ПРЕД СЪДА

В своето послание Правителството моли Съда да постанови:

"...че правата на жалбоподателя по чл. 3 от Конвенцията не са били нарушени от офицерите на Виенските федерални полицейски власти."

МОТИВИ

По отношение на твърдяното нарушение на чл. 3 от Конвенцията г-н Роналд Рибич предявява претенции, че по време на престоя си в полицейския участък на Отдела за сигурност към Виенската федерална полиция той е бил подложен на малтретиране, което е несъвместимо с правата по чл. 3 от Конвенцията, който гласи:

"Никой не може да бъде подложен на наказания или на нечовешко или унижително отнасяне или наказание."

Правителството оспорва това твърдение. Комисията го счита за основателно.

Жалбоподателят заявява, че нараняванията, които той е имал към момента на освобождаването си от полицейския участък, особено контузиите от вътрешната и външната страна на неговата дясна ръка, са били видени от няколко свидетели, между които журналист, психолог и лекар (виж по-горе т.13 и т. 16). Уврежданията имали една единствена причина, а именно упражнено малтретиране, извършено от полицейските офицери, които са го разпитвали, след като грубо са го обиждали и упражнили многократно физическо насилие с цел да принудят жалбоподателя да направи признание (виж параграф 12, 15 и 16).

Правителството не оспорва, че нараняванията, претърпени от г-н Роналд Рибич са били причинени по време на престоя му в полицейския участък, но отбелязва, че не е възможно по време на вътрешно-правните наказателни производства да не се установи извършването на престъпни действия от ñîðàâðîèèðà полицаи. В тази връзка те се опират на заключенията на Виенския районен съд по наказателни дела, който е извършил своя собствена оценка на доказателствата, включително и чрез изискване на съдебно-медицинска експертиза, както и чрез подробно разглеждане и проучване твърденията на г-н Роналд Рибич и тяхната правдоподобност. Те депозират своето становище, че да се установи нарушение на Конвенцията, е нужно по безспорен начин да се докаже, че е упражнено малтретиране.

Комисията изразява мнение, че всяка една държава е морално отговорна за всяко едно задържано лице за времето, когато то изцяло е в ръцете на полицията. Случаите на причиняване на телесна повреда по време на престоя в полицейския участък, задължават правителството да намери доказателства, които да установят фактите, хвърлящи съмнение върху преценката на случилото се от

жертвата, особено когато тази преценка е подкрепена от медицинско свидетелство. По настоящото дело обясненията, изготвени от Правителството са недостатъчни да обосноват едно разумно съмнение по отношение твърденията на жалбоподателя, касаещи малтретирането, на което той е бил подложен по време на задържането си в полицейския участък.

Съдът напомня, че при системата на прилагане на Конвенцията, установяването и потвърждаването на фактите е предимно в правомощията на Комисията (чл. 28, ал. 1 и чл. 31). Съдът не е обвързан от заключенията на Комисията по отношение на фактите и запазва свободата си да прави своя собствена преценка като взема предвид представените му материали (виж решението Клаас срещу Германия). Съдът по-нататък отбелязва, по принцип не е длъжен да приеме оценката на фактите, дадена от националните съдилища като същевременно не е обвързан от заключенията, направени от националните съдилища в по-голяма степен отколкото от тези, направени от Комисията. Съдът прави подробно разглеждане, което трябва да бъде особено задълбочено и пълно в случаите, когато Комисията е стигнала до заключения различни от тези на съответните съдилища. Неговата бдителност трябва да бъде особено завишена, когато се занимава с права като тези, прогласени по-горе от чл. 3 на Конвенцията, изрично забраняващи "изтезания или нечовешко или унижително отнасяне или наказание", независимо от поведението на жертвата. За разлика от повечето изрични норми на Конвенцията и Протокол N 1 и 4, чл. 3 не регламентира случаи, които да са уредени като изключения. По силата на чл. 15, ал. 2 от Конвенцията не се допуска освобождаване от задълженията по чл. 3, дори при условия на война или на извънредно положение, застрашаващи съществуването на нацията (виж решение Ирландия срещу Обединеното кралство).

По настоящото дело Съдът взе предвид следните факти:

Съществуването на наранявания по тялото на г-н Роналд Рибич е било установено най-рано на 2 юни 1988 год. в доклада на Медлинската болница, отбелязани също така на 3 юни 1988 год. от общия лекар д-р Шейдълбауер, както и от няколко други свидетели. По време на първоинстанционното производство д-р Шейдълбауер констатира, че счита за твърде невъзможно удар във вратата на колата да причини такива наранявания. По време на апелативното производство вещото лице по съдебна медицина, назначено от Окръжния съд по наказателни дела, отбелязва, че такова едно падане може да обясни "само едно от няколкото наранявания, които може би са били причинени". Не е дискутиран факта, че жалбоподателят е имал няколко натъртвания от вътрешната и външната страна на неговата дясна ръка (виж параграф 13, 16, 17 и 20 по-горе).

Обясненията, направени от полицейския офицер Маркъл съдържат в себе си несъответствия. Неговият доклад неточно датиран от 1 юни 1988 год., съгласно твърдяното, е бил изготвен по указания на неговия началник г-н Грос, въпреки че последно упоменатият твърди, че не е знаел за нараняванията (виж параграф 15 и 17 по-горе). Твърденията на г-н Маркъл по повод на това, кога за първи път жалбоподателят му е показал нараняванията по дясната си ръка, са противоречиви. И накрая, той не е реагираел на твърдяното от

свидетелите, че г-н Роналд Рибич е продавал прах за пране, с което е прикривал пласирането на хероин (виж параграф 17 по-горе).

Полицейският офицер Фролиш, шофьорът на колата, твърди, че не е видял падането на г-н Роналд Рибич (виж параграф 15 по-горе).

Виенският Районен Съд по наказателни дела, след извършването на подробен анализ на доказателствения материал и на поведението на полицейския офицер Маркъл, го намира за виновен за извършване на физическо насилие, довело до причиняването на телесна повреда. Съдът счита версията на г-н Роналд Рибич за случилото се за правдоподобна, основавайки своята преценка особено върху непротиворечивото и еднакво съдържание на свидетелските показания, както и върху становището дадено от общия лекар. От друга страна Съдът счита за "обезпокояваща" защитата, представена от г-н Маркъл, чиито обяснения изглеждат противоречиви и объркани (виж параграф 17 по-горе).

От друга страна Виенският Окръжен Съд по наказателни дела оправдава г-н Маркъл като заключава, че "не може да достигне до окончателно решение дали да отхвърли показанията на обвиняемия или да приеме безусловно, дори само в някои части, доказателствата, приведени от гражданския ищец Роналд Рибич, които могат сами по себе си да бъдат основание за откриване на наказателно производство за установяване на вина". Като излага тези основания Окръжният Съд по наказателни дела хвърля съмнения върху правдоподобността на показанията на жалбоподателя, предимно въз основа на констатации, несвързани със случилото се по време на престоя му в полицейския участък. Те включват осъждането му за престъпление с наркотици през октомври 1988г., фактът че по това време той е бил безработен и е живял по начин, надхвърлящ възможностите му, както и фактът, че той е направил публично обвинение по австрийското радио, вместо да предяви иск. При обяснението на отказа си да преглед доказателствата, събрани от първоинстанционния съд, Окръжният Съд по наказателни дела дава следното обяснение, че "не може да се предположи, че един полицейски офицер, който има достатъчно основания да съзнава повишената бдителност на медиите, ще допусне да бъде въввлечен в престъпни действия по начин, който би противоречал на всякаква логика".

Конституционният Съд не е разгледал основанията на жалбата на г-н Роналд Рибич за претърпяното от него малтретиране. Той само се е произнесъл по незаконността на обиските и арестуването на жалбоподателя и неговата съпруга (виж параграф 23 по-горе).

Не е обсъждано обстоятелството, че нараняванията на г-н Роналд Рибич са били причинени по време на престоя му в полицейския участък, което освен всичко това е било незаконно, докато той изцяло е бил под контрола на полицейските офицери. Оправдаването на полицейския офицер Маркъл в наказателно производство от Националния Съд, обвързан от презумпцията за невинност, не освобождава Австрия от отговорност по силата на Конвенцията. Съответно Правителството носи задължението да представи правдоподобно обяснение на обстоятелството по какъв начин са причинени уврежданията на жалбоподателя. По настоящото дело Правителството се изчерпва с това да посочи резултатите от

вътрешноправните наказателни производства, където поради високите изисквания за доказателство, необходимо да обоснове наказателно осъждане, òàèîâà не е било намерено, което да ги удовлетвори. Също така е ясно, че в този контекст, достатъчнà тежест е била предадена на обяснението, че нараняванията са били причинени от удар във вратата на колата. Както Комисията, така и Съдът намира това обяснение за неубедително. Той счита, че дори, ако г-н Роналд Рибич е паднал по време на ескортираното пътуване, това може да даде само едно непълно, а следователно и незадоволително, обяснение на въпросните увреждания.

На основата на всички материали, предоставени на Съда, той прави следното заключение: Правителството неубедително установява обстоятелството, че уврежданията на жалбоподателя са били причинени по друг начин, а не - изцяло, основно или отчасти - от малтретирането, което той е претърпял по време на престоя си в полицейския участък.

Г-н Роналд Рибич поддържа становището си, че малтретирането, което той е претърпял по време на престоя си в полицейския участък, представлява съгласно текста на Конвенцията "нечовешко и унижително отнасяне". Ударите, които той е понесъл, както и обидите и заплахите, отправени срещу него и неговата съпруга, която е била задържана по същото време, са му причинили значителни физически и душевно страдание. Освен това, известен брой свидетели са потвърдили, че жалбоподателят е претърпял физически болки и е страдал от психическа травма (виж параграф 16 по-горе).

Като взема предвид особената уязвимост на жалбоподателя, докато той е бил задържан незаконно в полицейския участък, Комисията изразява своята пълна убеденост, че той е бил подложен на физическо насилие, което представлява "нечовешко и унижително отнасяне".

Правителството не обсъжда, че уврежданията на жалбоподателя, приемайки за доказано, че те умишлено са му били причинени по време на престоя му в полицейския участък, достигат до такава степен на жестокост, която е достатъчна те да бъдат обхванати от приложното поле на чл.3.

Съдът подчертава, че когато става въпрос за лице, лишено от свобода, по отношение на което се прилага физическа сила, упражнена не по негова молба, това накърнява неговото човешко достойнство и по принцип представлява нарушения на правата му, както гласи чл.3 от Конвенцията. Той припомня, че изискванията за разследване, както и безспорните трудности, присъщи на борбата срещу престъпността, не могат да оправдаят допускането на ограничения в защитата íà правото на физическа неприкосновеност на индивидите (виж решение Томаси срещу Франция).

По настоящото дело уврежданията, претърпяни от г-н Роналд Рибич, показват, че извършеното малтретиране представлява едновременно "нечовешко и унижително отнасяне".

Следователно, извършено е нарушения на чл.3.

ПО ПРИЛАГАНЕТО ЧЛ.50 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

41. Чл.50 от Конвенцията гласи:
(текста на чл.50 от Конвенцията)

По силата на тази разпоредба, жалбоподателят предявява иск за обезщетение за неимуществени вреди и възстановяване на неговите разноски.

А. Неимуществени вреди

Г-н Роналд Рибич твърди, че той е претърпял неимуществени вреди, за които посочва цифрата от 250,000 австрийски шилинга (ATS).

Правителството не е направило каквото и да е разглеждане на въпроса.

Делегатът на Комисията потвърждава, че е необходимо да се присъди относително висока сума, за да се подтикнат хората, намиращи се в положението на г-н Роналд Рибич да инициират съдебни производства.

Съдът счита, че жалбоподателя безспорно е претърпял неимуществени вреди. Вземайки предвид различните релевантни факти и изграждайки своята преценка, съгласно принципите на справедливостта, както се препоръчва от чл.50, Съдът му присъжда 100,000 ATS.

Б. Разноски по делото

Г-н Роналд Рибич иска също така възстановяване на неговите разноски. За производствата, водени пред австрийските съдилища, той предявява иск за 78,780 ATS. За производствата, водени пред институциите в Конвенцията, той иска 385,375 ATS, след като сумата е намалена с 20,185 във връзка с правната помощ, която той е получил пред Комисията.

Правителството твърди, че след като се направи съпоставка със съответните австрийски тарифи за таксите, се вижда, че повечето от предявените разноски са прекалено високи.

Делегатът на Комисията не изрази свое мнение по въпроса.

Формирайки своята оценка, съгласно принципа на справедливостта и в светлината на критериите, които той прилага по този въпрос, Съдът присъжда на жалбоподателя 200,000 ATS, от които следва да се извади сумата от 18,576 FF, вече платени от Съвета на Европа във връзка с правната помощ.

ПО ТЕЗИ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ:

1. Реши с шест гласа срещу три, че е налице нарушение на чл.3 от Конвенцията;

2. Реши с шест гласа срещу три, че отговорната държава е длъжна да заплати на жалбоподателя, в срок до 3 месеца, 100,000 (сто хиляди) австрийски шилинга за причинени неимуществени вреди;

3. Реши единодушно, че отговорната държава е длъжна да заплати на жалбоподателя, в срок до 3 месеца, 200,000 (двеста хиляди) австрийски шилинга за извършени разноски, с намаление от 18,576 (осемнадесет хиляди петстотин седемдесет и шест) френски

франка, обърнати в австрийски шилинга по курса на обмяната в дену на връчване на настоящото решение;

4. Отхвърля единодушно останалата част от иска за предоставяне на справедливо удовлетворение;

Изготвено на френски и английски език, като двата текста са достоверни и се предоставят публично в Сградата по правата на човека, Страсбург, на 4 декември 1995 г.

Ролф Рюсдал, Председател;
Херберт Петцолд, Секретар

[.....]

Съвместно особено мнение на съдиите Рюсдал, Мачер и Ямбрек.

1. По настоящото дело ние не сме съгласни с мнозинството от състава на Съда, именно защото ние предаваме различна доказателствена тежест на фактите.

През май 1988 год. , след смъртта на двама души, настъпила в резултат на употреба на превишена доза хероин, специалният отдел на Виенските федерални полицейски власти извършва проверки сред хората, известни като свързани по някакъв начин с наркотици, с цел да разкрият лицето, което е снабдило с наркотик починалите. В хода на тези проверки те разпитват сред останалите и г-н Роналд Рибич, известен като наркоман, а същевременно и подозиран и в доставянето на наркотици. Двама информатори, единият от които е бил близък приятел на единият от починалите, е разпознал г-н Роналд Рибич като доставчик именно на смъртоносна доза хероин.

На 31 май 1988 год. полицейските офицери арестуват жалбоподателя и претърсват дома му. В резултат на това те са намерили известно количество наркотици в помещенията и г-н Роналд Рибич е задържан за разпит в централната служба на Отдела за сигурност към Виенските федерални полицейски власти от следобед на 31 май до сутринта на 2 юни 1988 год.

Ѐ-і Роналд Рибич впоследствие се оплаква, за това че е бил подложен на малтретиране по време на задържането си в полицейския участък. Той не предявява жалба пред компетентните власти, а информира за случилото се няколко свои приятели и роднини, сред които и журналист. По съвет на журналиста г-н Роналд Рибич посещава болницата и се консултира с неговия домашен лекар. Няколко дни по-късно журналистът организира програма по австрийското радио за случилото се.

За разлика от други подобни дела, заведени срещу други държави (виж по-специално делото Клаас срещу Германия), в случая компетентните власти, в резултат на тяхна собствена мотивация, предприемат проверка на случилото се възможно най-рано от момента, от който те са били информирани.

Резултатите от проверката са били изпратени на прокурора, който открива наказателно производство срещу тримата полицейски офицери за упражнено физическо насилие, довело до причиняването на телесна повреда.

В присъдата, издадена от Виенския районен съд по наказателни дела, единият от тримата полицаи беше признат за виновен и осъден

на два месеца лишаване от свобода, която присъда е отменена, докато другите двама полицаи са били оправдани. Основанията за постановяване на присъдата от Виенския районен съд по наказателни дела са изложени подробно по-горе. Съдията се опира предимно на свидетелските показания, дадени от г-н Роналд Рибич и други лица, които могат да бъдат изброени сред неговите приятели и роднини, и на медицинските свидетелства, изготвени от лекарски екип, както и от общия лекар, относно нараняванията и по-късно описаните симптоми. Съдията отказва да допусне искането на защитата за изготвянето на съдебно-медицински доклад, установяващ причините за тези увреждания.

По време на производството по обжалване пред Виенския окръжен съд по молба на полицейския офицер, осъден от Районния съд, съдът нарежда изготвянето на съдебно - медицински доклад от Виенския институт по съдебна медицина. Основна цел на този доклад е да установи, доколкото е възможно, причините за настъпилите увреждания, отбелязани от лекарите, както и по отношение на симптомите, от които жалбоподателят се е оплаквал. В изготвеното заключение се посочва, че въпросните наранявания и симптоми могат да бъдат обяснени по различни начини; твърде възможно е те да се дължат на причина, различна от тази, приета за меродавна от Районния съд. Окръжният съд по наказателни дела, в състав от трима професионални съдии, внимателно оценява доказателствата преди да разгледа в детайли твърденията на жалбоподателя и на другите свидетели, като при наличие на неопровержими доказателства оправдава полицейския офицер. Освен това трябва да се има предвид, че по принцип практиката на апелативните съдилища в Австрия е да не отменят присъдите на по-нискоинстанционните съдилища, освен ако нямат сериозни съмнения в тяхната основателност.

Конституционният съд отхвърля молбата на жалбоподателя, виждайки, че няма основания да критикува процедурата, следвана от Окръжния съд, неговата оценка на доказателствата, нито пък решението, което той е взел.

Конституционният съд е компетентен да преразгледа цялото дело и да направи своя собствена преценка на фактите. Но, както е обяснено в предишния абзац, той не намира основания да го направи и потвърждава по същество решението на Окръжния съд.

Нашето заключение:

Отговорното Правителство извършва по своя собствена инициатива проверка, която довежда до задълбочено и подробно разглеждане на делото от независими съдилища на три различни нива на юрисдикция (правораздаване). Не е задължително Съдът да замества своята собствена оценка на фактите с тази, дадена от националните съдилища, особено ако те са действали неправилно, но какъвто не е случаят по настоящото дело.

Доколкото има основателно съмнение по отношение на правдоподобността на твърденията на жалбоподателя за извършеното малтретиране, причинило телесна повреда, по време на задържането му в участъка на Виенската федерална полиция, и като се има предвид и факта, че не е възможно да се представи неопровержимо доказателство, установяващо причинно-следствена връзка между уврежданията и твърдяните действия от страна на полицаите, ние не

можем да дадем заключение в полза на това, че има нарушение на чл. 3 от Конвенцията.

2. Като се има предвид неубедителното поведение на жалбоподателя, както и че пред Районния съд той предявява иск за щети на стойност 1, 000 ATS, които са му били присъдени, ние не считаме за необходимо да гласуваме за друго обезщетение за неимуществени вреди